

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR CERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2018

**RELIGIESTUDIES V1
NASIENRIGLYN**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1**

1.1	1.1.1	Bahá'i-geloof		(2)
	1.1.2	Boeddhisme		(2)
	1.1.3	Hindoeïsme		(2)
	1.1.4	Islam		(2)
	1.1.5	Christendom		(2)
1.2	1.2.1	D		(1)
	1.2.2	B		(1)
	1.2.3	B		(1)
	1.2.4	A		(1)
	1.2.5	B		(1)
	1.2.6	B		(1)
	1.2.7	C		(1)
	1.2.8	D		(1)
	1.2.9	B		(1)
	1.2.10	C		(1)
1.3	1.3.1	Nirvana	<ul style="list-style-type: none"> • 'n Toestand in Boeddhistiese geloof, van vry wees van lyding of die begeertes vir enige iets of selfbewustheid 	(2)
	1.3.2	Matriargale sisteem	<ul style="list-style-type: none"> • 'n Sosiale orde waarin vroue, of die moederfiguur, die kern van mag, gesag en sosiale belangrikheid is 	(2)
	1.3.3	Denominasie	<ul style="list-style-type: none"> • 'n Groep of kerk, gewoonlik binne die Christelike religie, bv. Anglikaans, Baptiste 	(2)
	1.3.4	Ubuntu	<ul style="list-style-type: none"> • Afkomstig van die gesegde 'umntu ngumntu ngabantu' (soortgelyke terminologie in 'n ander taal is aanvaarbaar) • Hierdie konsep vorm die kern van leringe van die Afrika Tradisionele Godsdienste • 'n Filosofie wat gemeenskapsgees aandui 	(2)

	1.3.5	Profesie	'n Voorspelling, dikwels gebaseer op 'n boodskap van God, oor wat besig is om in 'n bepaalde geskiedkundige konteks te gebeur, veral oor toekomstige gebeure	(2)
1.4	1.4.1	WAAR		
	1.4.2	WAAR		
	1.4.3	WAAR		
	1.4.4	WAAR		
	1.4.5	ONWAAR		(5 x 2) (10)
1.5	Stappe in die heropwekking van godsdiens.			
	•	D		
	•	C		
	•	E		
	•	A		
	•	B		(5 x 2) (10)
TOTAAL AFDELING A:				50

AFDELING B

VRAAG 2

- 2.1 2.1.1 Ekumenisme:
- Dit is 'n poging om die eenheid van die Christelike kerke te herstel.
  - Dit is die byeenkom van verskillende kerke om met mekaar saam te werk.
  - Hierdie beweging het gelei tot die Wêreldraad van Kerke. (4)
- 2.1.2 Missie:
- Sending is afkomstig van die Latynse woord 'mittere' wat beteken 'om te stuur'.
  - Die woord word geassosieer met Christus se sending van sy dissipels om die Christelike boodskap te verkondig.
  - Die woord 'sending' en 'sendeling' is dikwels gebruik om na alle godsdienste te verwys wat pogings aanwend om ander gelowiges tot hul godsdiensoor te haal. (4)
- 2.1.3 Godsdienstvryheid/Religieuse vryheid:
- Dit is die vryheid om in die godsdiensoor van jou keuse te aanbid.
  - Die bywoning van godsdienstige aktiwiteite moet vrywillig wees.
  - Godsdiensoorbeoefeninge moet op 'n gelyke basis beoefen word. (4)
- 2.2 2.2.1
- Shamima Sheik – Islam
  - Uitsluiting uit gemeenskaplike gebed
  - Anu Pillay – Hindoeïsme
  - Uitsluiting uit die tempel (8)
- 2.2.2 Hulle ervaar een of ander uitsluiting as gevolg van hulle geslag. (2)
- 2.2.3 Ek stem saam met hulle omdat daar teen hulle gediskrimineer word.
- OF**
- Ek stem nie saam nie omdat hulle verdien om so behandel te word a.g.v. hul godsdiensoor.
- LET WEL:** Enige relevante antwoord moet aanvaar word. (2)
- 2.3
- Konflikteorie beskou religie as iets wat 'n negatiewe rol in die samelewing speel, en selfs tot konflik lei.
  - Hulle sê dat sosiale stelsels soos religie help om ongelykhede te ondersteun, selfs deur mag.
  - Feministiese teorie kan as 'n voorbeeld van konflikteorie beskou word, omdat dit die manier waarop religie vrouens marginaliseer en uitsluit van religieuse mag en deelname aan strukture, ondersoek.
  - Leerders kan voorbeelde noem van uitsluitende meganismes in verskillende religieë, bv. leierskap in religieuse strukture en openbare rituele.
  - Hulle moet religieë noem waar dit gebeur. (10)

- 2.4
- 'n Teorie is 'n middel wat poog om 'n verskynsel of gebeurtenis te verduidelik.
  - Dit moet getoets of bewys word voor dit as ware of genoegsame verduideliking aanvaar word.
  - Leerders moet 'n voorbeeld gee van 'n teorie wat hulle probeer en getoets het.
  - Ken punte toe vir 'n begrip van die proses vanaf hipotese tot eksperimentering tot verifikasie wat in hul eie woorde uitgedruk word. (6)
- 2.5
- Funksionalistiese teorieë poog om die doel van religie in die samelewing as 'n manier om mense te help, te verduidelik.
  - Om probleme in die lewe te hanteer en betekenis in die aangesig van betekenisloosheid, boosheid en lyding te gee.
  - Yinger, wat 'n funksionalistiese teoretikus is, stel voor dat religie meer daarvoor gaan om iets te glo, en nie soseer oor die objek van geloof nie.
  - Dus volgens hom, hoef daar nie 'n God of bonatuurlike wese te wees nie.
  - As mense in iets buite hulself glo en dit help hulle om antwoorde te vind op die uiteindelijke vrae, dan is dit religie. (10)

[50]

VRAAG 3

- 3.1 3.1.1 Guru Nanak was die stigter van Sikhisme. (2)
- 3.1.2 Dit is ongeveer 500 jaar gelede gestig. (2)
- 3.1.3 Sikhisme word in Indië en Pakistan aangetref. Heelwat Sikhs het in die 1960's na Brittanje toe gegaan op soek na werk. (2)
- 3.1.4 Sikhisme is op Islam en Hindoeïsme gegrond. (2)
- 3.1.5 Sikhisme deel dieselfde geloof in die siklus van geboorte, dood en hergeboorte met Hindoeïsme, en die geloof dat daar net een God is, wat die sentrale lering in Islam is. (2)
- 3.2 3.2.1
- Gewyde aksies wat elke keer op dieselfde manier uitgevoer word
  - Kan bepaalde gebare, woorde, klere en ander nie-visuele simbole insluit
  - Merk gewoonlik spesiale oomblikke in die lewe van 'n godsdienst, of die deurgangsrite(s) van 'n individu in 'n gemeenskap (2 x 2) (4)
- 3.2.2
- Deurgangsrites is seremonies/
  - Rituele wat die oorgang
  - Of verandering van een lewenstadium na 'n ander simboliseer (2 x 2) (4)
- 3.2.3 Die leerder kan enige DRIE van die volgende noem:
- Geboorte-rituele
  - Inisiasie-ritueel
  - Puberteitsrites
  - Huweliksrites
  - Sterfte-rites (2 x 3) (6)
- 3.3
- Godsdienste gebruik simbole om idees uit te druk wat dikwels nie maklik in woorde verduidelik kan word nie.
  - Geloof gaan oor kwessies soos die betekenis van lewe en dood, wat hierna kom, en heiligheid.
  - Dit is nie maklike dinge om oor te praat nie en die taal van simbole help om uitdrukking aan die ervarings te gee. (3 x 2) (6)
- 3.4
- Voorbeelde van sigbare simbole: woorde, prente en beelde
  - Voorbeelde van nie-sigbare simbole: kleure, reuke, gebare en aksies (4)

- 3.5
- Wanneer 'n simbool dien as 'n teken van iets wat duidelik sigbaar is, soos 'n wapen om 'n persoon of gebou te identifiseer, dan sê ons dit stel iets voor.
  - Wanneer 'n simbool gebruik word om 'n diepe waarheid of komplekse idees uit te druk, dan sê ons dit verteenwoordig die idees, eerder as om dit voor te stel.
  - Die verband is nie altyd so direk soos wanneer simbole (as 'n teken) die identiteit van 'n persoon of gebou voorstel nie. (3 x 2) (6)
- 3.6
- Dialoog begin wanneer mense mekaar ontmoet en met mekaar begin kommunikeer.
  - Dialoog is nie beperk tot mense wat aan verskillende godsdienste behoort wat om 'n tafel sit en die leringe en hul onderskeie gelowe vergelyk nie.
  - Dialoog beteken eintlik dat mense wat aan verskillende gelowe behoort, in situasies in die werklike lewe met mekaar praat.
  - Dit vind plaas wanneer gewone mense uit verskillende gelowe met mekaar kommunikeer, dat verhoudings opgebou word en hulle gemeenskaplike menslikheid begin deel.
  - Dialoog is dus van uiters belang in situasies van godsdienstige diversiteit.
  - Hoe meer mense van verskillende gelowe met mekaar in aanraking kom, hoe meer dialoog sal daar tussen hulle wees.
- LET WEL:** Enige relevante feite moet gekrediteer word. (10)

VRAAG 4

- 4.1 4.1.1 Gestruktureerde onderhoude – in hierdie tipe onderhoude word die vrae versigtig geformuleer en sal streng in 'n vasgestelde orde gevra word.
Ongestruktureerde onderhoud – vrae word nie voorafgeformuleer nie. Die vrae word gevra namate die onderhoud vorder en word bepaal deur die onderhoud. (4)

4.1.2 (Enige DRIE van die volgende)

- Vra 'n paar oop vrae. Dit het meer as 'n enkele woord as 'n antwoord nodig. Dit begin dikwels met die woorde: Wat? Waarom? Wanneer? Wie? Waar? Hoe?
- Vra 'n paar geslote vrae. Dit het 'n enkele woord as antwoord nodig, byvoorbeeld JA of NEE.
- Vermoed tweeledige vrae, wat twee dinge gelyktydig vra byvoorbeeld: Wat is die rol wat vroue behoort te vervul en hoe voel hulle hieroor?
- Hou vrae kort en tot die punt. (6)

- 4.1.3
- Wat is sommige van die rolle wat vroue in die godsdienstige gemeenskap vervul?
  - Watter werk doen vroue in hierdie godsdienstige gemeenskap?
  - Neem vroue groot besluite of is hulle deel van die besluitnemingsproses?
  - Hoe voel vroue oor hul plek in die godsdienstige gemeenskap?
  - As vroue nie in die leierskap ingesluit word nie, waarom is dit so?
  - Sou dinge anders gewees het as vroue leiers in die godsdienstige gemeenskap was?
- LET WEL:** Enige feit moet gekrediteer word. (10)

- 4.2 4.2.1
- Skeppingsmites
  - Verhale wat natuurverskynsels verduidelik
  - Mites oor 'n groot vloed
  - Mites van die moedergodin
  - Helde/ Stigterslegendes
  - Hoe die wêreld begin het
  - Konflik tussen die goeie en die bose
  - Oorsprong van natuurlike gebeurtenisse van lewe en dood (5)
- 4.2.2
- Mites help mense om te verstaan hoe die wêreld inmekaarsteek
  - Deur stories te verskaf om aspekte van die lewe te verduidelik wat moeilik is om te begryp
  - Byvoorbeeld hoe die wêreld ontstaan het (met voorbeelde van verskeie skeppingsmites)
  - Natuurverskynsels (met voorbeelde)
  - Hoe die samelewing georganiseer is – met voorbeelde van óf 'n matriarge óf patriargie of beide
- LET WEL:** Enige relevante feite moet gekrediteer word. (5 x 2) (10)
- 4.3 4.3.1
- Leerders sal hulle menings weergee, maar moet die volgende punte insluit:
- Die Industriële Revolusie in die 17de en 18de eeue het die moderne era ingelei en saam met dit het die verskuiwing gekom na die tydperk van masjiene en beweging na stede, weg van plase en landbou-aktiwiteite, na fabriek en die stedelike lewe.
  - Wetenskaplike uitvindings het oortuigings uitgedaag en mense se afhanklikheid van religie om in hul behoeftes te voorsien. Dit het ook mense die gevoel gegee van hul eie vermoë om hul eie lot te bepaal.
  - Lewensstyle sowel as tradisionele oortuigings en praktyke het drasties verander.
  - Die eis van die stadsluwe en 'n meer tegnologiese samelewing het beteken dat daar min tyd vir religie was, en daar was nie meer religieuse rituele wat op die landbou-seisoene en feeste gebaseer is nie. (5)
- 4.3.2
- Postmodernisme staan vir 'n verskuiwing in denke in reaksie op wat beskou word as die mislukking van die modern era.
  - Hulle reageer op globale uitdagings – grootskaalse armoede, oorloë, en verlies van hoop en betekenis. Vir baie mense was dit 'n mislukking aan die kant van wetenskap sowel as religie. Post-moderne denkers argumenteer dat daar geen objektiewe waarheid is nie.
  - Kennis word saamgestel of gevorm deur bepaalde realiteite . Hulle skenk aandag aan wat vroue weet, wat die armes weet , en wat kulture wat verdruk is, weet – dit is kennis wat deur dominante groepe in die samelewing onderdruk was.
- LET WEL:** Enige relevante feite moet gekrediteer word. (5)

4.3.3 Religieë het op verskillende manier op die uitdagings van postmodernisme gereageer, byvoorbeeld deur:

- Heeltemal van die moderne samelewing te onttrek en hul eie selfonderhoudende samelewing te skep. 'n Voorbeeld is die Amies ('Amish') in die Verenigde State
- Te probeer om tradisionele wette en praktyke af te dwing, soos die Taliban in Afganistan
- Maniere te vind om aan te pas en hul religie in die modern lewe te beoefen, bv. Ortodokse Jode en Moslems
- Betrokke te raak by die uitdagings en maniere te vind om oor religieuse / geestelike sake/ wetenskap in verhouding tot hierdie uitdagings te praat

LET WEL: Enige relevante feite moet gekrediteer word.

(5)
[50]

TOTAAL AFDELING B: 100
GROOTTOTAAL: 150